

PONIKVE VODA D.O.O. Kako je Krk riješio jedan od svojih najvećih izazova

POTROŠNJA VODE NA KRKU U VRHUNCU TURISTIČKE SEZONE POVEĆAVA SE I DO ŠEST PUTA. ZBOG TOGA JE VODOOPSKRBA NA KRKU ODUVIJEK BILA STRATEŠKI PREDUVJET ZA ŽIVOT I RAZVOJ OTOKA, A NIKADA SAMO TEHNIČKO PITANJE

Naš je cilj osigurati da otok Krk ima dovoljno kvalitetne pitke vode i u godinama kada su suše izraženije, a turistički pritisak veći. Voda je temelj života na otoku i zato u nju treba stalno ulagati

Neven Hržić, direktor

Jeste li znali?

Voda na otoku Krku prelazi nevjerovatan put. Dok vi bezbrižno otvarate slavinu, ta ista voda putuje kilometrima kroz kompleksan sustav cjevovoda koji mora savladati otočki reljef i ljetne temperature, a pritom ostati kristalno čista i hladna. Sustav Ponikvi danas je poput krvotoka otoka, nevidljiv, ali vitalan za svaki apartman, restoran i obiteljski dom.

Voda koja znači život

Gubici vode smanjeni su s 40 posto na manje od 15 posto

Sustav Ponikvi danas je poput krvotoka otoka

Voda koja čuva otok

S tari su Boduli znali reći da je kap vode na otoku vrijedna kao kap krvi. Stoljećima su se gradile gusterne u kojima se čuvala svaka kap kišnice, a pogled u nebo tijekom sušnih ljeta bio je pogled pun nade. Danas, kada voda bez zastoja teče iz svake slavine, lako je zaboraviti da je svaki gutljaj vode na krčkom kršu prava mala pobjeda čovjeka nad prirodom.

Na otoku Krku, koji ljeti primi i više od 150 tisuća ljudi, voda je puno više od komunalne usluge. Ona je temelj svakodnevnog života i razvoja turizma koji Krk svrstava među posjećenije otoke na Jadranu. Zato sustav vodoopskrbe na otoku već desetljećima predstavlja jednu od najvažnijih infrastrukturnih priča. Danas se na Krku voda podrazumijeva. Dolazi iz slavine u gotovo svakom kućanstvu, zdravstveno je ispravna i dostupna tijekom cijele godine. No prije samo tridesetak godina situacija je bila bitno drugačija. Otok se tada suočavao s tri velika problema: nedostatom vode, upitnom kvalitetom te činjenicom da velik dio naselja nije bio povezan na vodoopskrbnu mrežu. Za otok koji je već tada živio od turizma, to je bio ozbiljan razvojni izazov. Potrošnja vode na Krku u vrhuncu turističke sezone povećava se i do šest puta. Zbog toga je vodoopskrba na Krku oduvijek bila strateški preduvjet za život i razvoj otoka, a nikada samo tehničko pitanje.

Sustav koji je promijenio budućnost otoka

Kako bi se problem riješio sustavno, početkom dvijetisućitih izrađena je Konceptija razvoja vodoopskrbe na otoku Krku, koja je postavila temelje današnjeg sustava. Program je kasnije dodatno ojačan investicijskim

ciklusom Vlade Republike Hrvatske. Rezultat tih ulaganja danas je moderan i pouzdan sustav vodoopskrbe kojim upravlja krčki javni isporučitelj vodnih usluga Ponikve voda d.o.o. Zahvaljujući tom razvoju, voda je danas dostupna gotovo svim domaćinstvima na otoku, a sustav je prilagođen upravo za najzahtjevnije ljetne mjeseci. Jedan od posebno važnih rezultata je i smanjenje gubitaka vode u sustavu. Dok su nekada gubici iznosili oko 40 posto, danas su smanjeni na manje od 15 posto – što je jedan od najboljih rezultata u Hrvatskoj, ali i na razini Europske unije.

Takvo smanjenje gubitaka u svjetskim je razmjerima gotovo čudo. Zamislite da iz trgovine nosite tri vrećica namirnica, a putem vam se potrgaju pa kroz njih ispadnu brašno i ulje. Upravo se to događa u mnogim svjetskim gradovima. Na Krku, zahvaljujući predanom radu tima Ponikvi, »ispadne« tek pokoja sitnica. A svaka spašena kap znači manje opterećenje za prirodu i veću sigurnost za sve nas.

Akumulacija Ponikve - srce krčkog vodoopskrbnog sustava

Ključnu ulogu u vodoopskrbi otoka ima akumulacija Ponikve, nastala 1986. godine izgradnjom brane duge 520 metara. Ona predstavlja glavni zahvat vode za područje otoka Krka, a voda se iz nje crpi putem podzemnog vodozahvata Vela fontana, najvažnijeg izvorišta pitke vode na otoku. Upravo na tom području planira se i jedan od najvećih infrastrukturnih projekata vezanih uz vodu na Krku – nadvišenje brane na akumulaciji Ponikve.

Kako pojašnjava direktor Ponikvi Neven Hržić, riječ je o projektu vrijednom oko 65 milijuna eura koji će dugoročno osigurati stabilne količine vode za otok.

- Podizanjem brane za pet metara značajno će se povećati kapacitet akumulacije i raspoložive količine pitke vode. Kapacitet bi s današnjih 200 litara u sekundi mogao porasti na čak 500 litara u sekundi, dok bi se zapremina akumulacije povećala s dva na sedam milijuna kubičnih metara, objašnjava Hržić.

Takva zapremina pretvara akumulaciju Ponikve u pravu vodenu rezervu otoka, oslonac koji Krk nosi kroz najtoplije i najopterećenije ljetne mjeseci, kada se otok iz mirnog zimskog krajolika pretvara u živu mediteransku metropolu.

Time će se osigurati stabilna vodoopskrba otoka i u uvjetima sve izraženijih klimatskih promjena.

- Naš je cilj osigurati da otok Krk ima dovoljno kvalitetne pitke vode i u godinama kada su suše izraženije, a turistički pritisak veći. Voda je temelj života na otoku i zato u nju treba stalno ulagati, ističe Hržić.

Zanimljivosti o vodi na Krku

- potrošnja vode u špicu turističke sezone povećava se i do šest puta
- sustav vodoopskrbe dimenzioniran je za više od 150.000 ljudi
- gubici vode smanjeni su s 40 posto na manje od 15 posto, što je među najboljim rezultatima u Hrvatskoj.

Akumulacija Ponikve u ovih četrdesetak godina od tehničkog bazena postala je oaza mira i bioraznolikosti. Okružena zelenilom, ona je dom brojnim pticama i životinjama, svojevrsno »plavo-zeleno srce« u sivoj kori krša. Planirano nadvišenje brane velik je građevinski pothvat. Ali, to je stvaranje još većeg »vodenog trezora« koji će čuvati otok u desetljećima pred nama, kada klimatske promjene postanu još izazovnije. Posljednjih petnaestak godina potrošnja vode na Krku kontinuirano raste. Broj korisnika svake se godine povećava za oko 500 do 600, a vršna opterećenja sustava tijekom turističke sezone sve su veća. Istodobno, sustav se kontinuirano modernizira, a gubici u mreži dodatno se smanjuju. Upravo zato voda na Krku danas je i prirodni resurs i rezultat dugoročnog planiranja, ulaganja i odgovornog upravljanja.

Svjetski dan voda – podsjetnik na vrijednost resursa

Svjetski dan voda, koji se obilježava 22. ožujka, dobra je prilika da se na trenutak zastane i razmisli o nečemu što često uzimamo zdravo za gotovo – vodi koja poteče čim otvorimo slavinu.

Na otoku poput Krka ta misao ima posebnu težinu. Ovdje voda nikada nije bila tek komunalna usluga. Ona je oduvijek značila život, sigurnost i mogućnost razvoja otoka koji danas svake godine prima desetke tisuća gostiju. Danas stabilan vodoopskrbni sustav omogućuje da voda bez prekida stiže do kuća, apartmana, hotela i restorana diljem otoka. No iza tog naizgled jednostavnog trenutka, čaše hladne pitke vode iz slavine, stoje desetljeća planiranja, ulaganja i brige o jednom od najvrjednijih otočkih resursa. Današnji sustav Ponikvi zapravo je moderna verzija iste stare otočke mudrosti – čuvati vodu kada je ima, kako bi je bilo dovoljno kad je najpotrebnija.

Voda je na Krku riješena infrastrukturno, ali njezino očuvanje ostaje naša zajednička misija. Svjetski dan voda prilika je da se sjetimo da slavina nije izvor. Slavina je kraj dugog i vrlo vrijednog puta koji počinje duboko u kršu našeg zlatnog otoka.